

Stenen eruit, GROEN erin!

Jaarverslag 2020



Qader Shafiq, ambassadeur Operatie Steenbreek Nijmegen (foto: William Moore)



Operatie Steenbreek Nijmegen

de bastei
centrum voor natuur en cultuurhistorie

Aantal stenen vervangen door GROEN:

407.230

(sinds 2018)*

98.557

(in 2020)

***Alle m² steen die is verwijderd, rekenen we om naar formaat stoeptegels.**



Operatie Steenbreek Nijmegen

Sinds 2018

We voeren de campagne Operatie Steenbreek Nijmegen vanuit De Bastei, centrum voor natuur en cultuurhistorie. Dat doen we sinds 2018, het jaar waarin Nijmegen duurzame hoofdstad van Europa was. In drie jaar tijd kwam Nijmegen uit op ruim 400.000 stenen die plaatsmaakten voor groen. Dat gebeurde met vergroeningsacties door de gemeente in de openbare ruimte, het vergroenen van schoolpleinen én het vergroenen van de tuin door particulieren. Onze ambitie – 100.000 stenen per jaar – hebben we daarmee ruimschoots gehaald.

2020: beperkingen én kansen

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar. De coronamaatregelen zorgden voor anders denken en werken én voor nieuwe acties en activiteiten. In dit jaarverslag lees je wat dat anders denken en werken heeft opgeleverd.





Anders denken en werken

We lieten filmpjes maken die we online deelden en die een groot bereik hadden. Hierin vertelt Margot Ribberink, ambassadeur Steenbreek en duurzaamheid, dat het zeker tijdens coronabeperkingen belangrijk is om lekker in je tuin aan de slag te gaan. Daarnaast legt ze uit waarom GROEN in jouw tuin én stad belangrijk is. Arjan Vernhout van NL Bloeit! geeft tips hoe je van je tuin een paradijs voor vlinders, insecten en jezelf maakt.

Bluumkes feur jou!

In het voorjaar gingen we samen met welzijnsorganisatie Bindkracht 10 duizend plantjes in zeven wijken uitdelen. En inwoners wijzen op de Stip-lijn (bij Stip kun je terecht als je behoefte hebt aan hulp of een luisterend oor). Met de Bluumkes feur jou!-actie sloegen we zo twee vliegen in één klap: kijken wie hulp nodig heeft en wie meer groen in de wijk wil (zie kleine foto voorpagina).

Dar ruimt lekker op

Door de coronamaatregelen was er een wachtlijst ontstaan voor onze gratis tuintegelophaalservice. Natuurlijk wilden we de bewoners die hun tuinen vergroend hadden niet in de stenen laten zitten! Dar schoot te hulp en haalde op 17 juli bij een tiental huishoudens de tuintegels op. Alle opgehaalde stenen (door Onder de Bomen en Dar) zijn bedoeld voor de bouw van een eco-ruïne (werknaam). Daar kan groen doorheen groeien en kunnen insecten weer mooie beschutte plekje's in vinden!



Acties en activiteiten

Ondanks corona hebben we onze uiterste best gedaan om onze missie voort te zetten. We hebben, al dan niet in samenwerking met verschillende partijen, diverse mooie acties opgezet en uitgevoerd. Een overzicht.

Nieuwe ambassadeurs

Een goed begin met Nijmegenaar van het jaar 2019, columnist en dichter Qader Shafiq én zijn hond Jazz als nieuwe Steenbreekambassadeurs! Zij sluiten aan bij de ambassadeurs Margot Ribberink en Nijmeegse Annie.

10 januari

Voordat het coronavirus in Nederland kwam, opende burgemeester Bruls het groene schoolplein van de Lindenhoeve (zie kleine foto voorpagina). Op het plein maakten maar liefst 3300 stenen plaats voor groen.

18 februari

Het College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rivierenland bracht een bezoek aan De Bastei om zich uitgebreid te laten informeren over de campagne. Het Waterschap is medefinancier van Operatie Steenbreek Nijmegen.

april/mei

Voor de online campagne lieten we twee mooie, informatieve filmpjes maken (zie pag. 3) die goed scoorden op Facebook (bereik van 9951 en 9476 mensen en van 50 likes tot 44 keer gedeeld).

2, 3 en 4 juni

Samen met Bindkracht10 deelden we plantjes uit én wezen we inwoners op de Stip-lijn. Met de Bluumkes feur jou!-actie sloegen we zo twee vliegen in één klap: kijken wie hulp nodig heeft en wie meer groen in de wijk wil (foto 1).

17 juli

Dar schoot te hulp om de wachtlijst voor onze gratis tuintegelophaalservice weg te werken en haalde bij tiental huishoudens de stenen op (zie pag. 3).

31 augustus

Feestelijke opening groene schoolplein van Montessori Nijmegen-Oost. Ruim 2200 stenen maakten plaats voor groen. Wethouder Grete Visser verrichtte de opening samen met de leerlingen (foto 2).

12 september

Wat een timing! Een half jaar eerder, net voor de intelligente lockdown, haalden omwonenden i.s.m. de gemeente ruim 8.000 stenen uit het Alligatorplein in de Hazenkamp (zie kleine foto voorpagina). En in het najaar, toen het relatief rustig was, was daar de feestelijke opening van het vergroende plein (foto 3). Wethouder Bert Velthuis was van de partij.



foto: David van Haren



3 oktober

Negen huishoudens in Neerbosch-Oost hebben in totaal 17 regenpijpen afgekoppeld van het riool. Deze afkoppelactie is een samenwerking met Lentekracht en Rainbeer. De actie in Neerbosch-Oost zou de opwarmer zijn voor nog veel meer af te koppelen regenpijpen. Dat zou op Groene Vrijdag, 6 november, gebeuren. Er is grote belangstelling hiervoor: maar liefst 152 adressen staan op de lijst om 245 regenpijpen af te koppelen! De publiciteit via (bijna alle) wijkbladen heeft hierbij ongetwijfeld geholpen. De stadsbrede afkoppelactie kon helaas, i.v.m. corona, niet doorgaan. Zodra het kan, pakken we deze actie weer op.

6 november (Groene Vrijdag)

Ieder jaar doen we met een aantal activiteiten mee aan Groene Vrijdag. De hierboven genoemde afkoppelactie kon live niet doorgaan, maar er was wel een filmpje over gemaakt (linksboven). Ook vond de online onthulling plaats van een maquette met verschillende typen tuinen en het effect ervan op wateroverlast, hitte en droogte. De maquette is een cadeau van onze partner Waterschap Rivierenland aan De Bastei. Wet-houder Harriët Tiemens, heemraad Mathieu Gremmen van Waterschap Rivierenland, directeur van De Bastei Hans Hooijmaijers en campagneleider Erica Windhorst waren digitaal aanwezig.

1 december

Verkiezing van Steenbreker van het jaar: Laura van den Heuvel. Zij wist van haar versteende voortuin een beginnende groene oase te maken. De transformatie van deze voortuin is een mooi voorbeeld voor de buurt. En met de plantjes die Laura ter waarde van €150,- uit mag zoeken bij NL Bloeit! wordt de biodiversiteit in haar tuin alleen maar beter.

15, 16 en 17 december

De Bullekes feur joul-actie, het geplande vervolg op de voorjaarsactie met de bluumkes, moesten we door de lockdown van 15 december aanpassen. Maar liefst negenhonderd zakjes met bloembollen zijn dankzij de positieve samenwerking met Bindkracht 10 en hun netwerk goed terechtgekomen. De bollen vonden een goed thuis in perkjes, geadopteerde boomspiegels en openbaar groen in negen wijken. In verschillende parken zijn de bollen in hartvorm gepoot. We kunnen niet wachten tot het lente is en de harten bloeien!



Genieten van hommeltjes

Beantwoord Aan allen Doorsturen Afdrukken

Genieten van hommeltjes

Ontvanger netwerk.steenbreek@debastei.nl wo 04-11-2020 15:08

Beste mensen van Steenbreek,

Hierbij wat foto's van onze tuin: voor en na het verwijderen van de stenen. De stenen zijn er in december uitgegaan en dit jaar hebben we dus veel nieuwe planten in de tuin kunnen zetten. Het zeer droge voorjaar en de droge zomer maakten het wel lastig voor de jonge plantjes! Veel plantjes kweken we zelf uit zaad op, daarom zal het nog wel even duren voor de tuin echt volgroeid en volwassen is! Maar het is nu al genieten van de hommeltjes, bijtjes, vogels en vlinders die de tuin bezoeken. We willen Steenbreek heel hartelijk bedanken voor de tuinetelophaalservice. Dat was een waardevolle bijdrage aan het mooier maken van de tuin.



In het nieuws

Wijkbladen

Het streven naar veel publiciteit zit in het DNA van het campagneteam. We zijn fan van wijkbladen: dicht bij de bewoners en hun wijk of straat. Om op die manier de Steenbreek boodschap te blijven verspreiden en de acties in de wijk en in de stad aan te kondigen óf daarvan verslag te doen.

de bastei

Operatie Steenbreek Nijmegen

Bluumkes feur jou! - Welzijn en Steenbreek trokken samen de wijken in

Nijmegen, 4 juni 2020 - Bindkracht 10 en Operatie Steenbreek hebben bewoners op de Stip-lijn gewezen mochten zij om een praetje verleggen zitten én plantjes uitgedeeld. Met deze 'Bluumkes feur jou' actie sloegen zij zo twee vliegen in één klap: kijken wie hulp nodig heeft en wie meer groen in de wijk wil. De actie vond plaats binnen de 1,5 meter regels en met de vrolijke muzikale ondersteuning van de Nijmeegse troubadour Jan Willem van Opstal. Talis, de wijkregisseurs en wijkmanagers van de gemeente Nijmegen, vrijwilligers en bewoners hielpen mee met het uitzelen.

Glimlach op ieders gezicht

Mensen in de wijken Lindenholt, Waterkwartier, Wolfskuil, Willemskwartier, Hatert, Dukenburg en Heseveld werden verrast met de bluumkes. Een bewoonster uit het Willemskwartier reageerde bij verast: "Er gebeurt weer iets in de wijk! De troubadour, de feestelijk versierde fietskar met de plantjes, de vrolijke mensen met een feestmuts op: het toverde een glimlach op ieders gezicht. Super actiel!". Marianne Mondria, opbouwwerker Bindkracht 10 geeft aan dat dit precies de bedoeling van deze actie was: even in contact met de mensen in de wijk en een positief signaal afgeven.

Stenen eruit, GROEN erin!

Bindkracht 10 trekt op met het campagneteam Operatie Steenbreek, van De Bastei. Samen brengen ze de (groene) wensen van bewoners bij elkaar. Wanneer een aantal mensen in een wijk aan de gang gaat met groen, volgen vaak

Natuurlijk was het ook een gelegenheid om te polsen hoe mensen het maken in deze coronatijd én om nog meer nieuws uit de wijken te horen. Zo vertelde een bewoonster: "Nu we lange tijd thuis waren, hoorden en zagen we meer dan normaal. Soms meer dan mij lief is". Het leidde tot een gesprek met de wijkmanager en de opbouwwerker van deze wijk. Aantekeningen zijn gemaakt, telefoonnummers uitgewisseld en de toezegging dat het één en ander wordt uitgezocht.



meer mensen met groene plannen. De Bastei roept met de campagne Operatie Steenbreek alle inwoners van Nijmegen op om de tuin groen te maken: stenen eruit, GROEN erin!

Groen zorgt voor koelte

Tijdens de actiedagen was het tropisch warm. Te veel van dit soort dagen achter elkaar kan leiden tot hittestress: slecht slapen, je moe en loom voelen, lichamelijke klachten, prikkelbaar etcetera. Ook daarom roept Operatie Steenbreek mensen op om de tuin of balkon groen te maken. Bomen en struiken zorgen ervoor dat het koeler blijft. Ook kan het regenwater bij hoosbuien gemakkelijk wegzakken in de grond. Een groene omgeving is een paradijs voor vogels en vlinders en het zorgt ervoor dat de grond minder snel uitdroogt. Bovendien word je ook nog eens vrolijk van een groene tuin én is een groene omgeving heel gezond. En dat is belangrijk, juist nú!

De 'Bluumkes feur jou' - actie werd mede mogelijk gemaakt door de Provincie Gelderland en Gemeente Nijmegen. De plantjes worden geleverd door Stichting NL Bloeit! Behoeft aan een luisterend oor? Bel de Stip-lijn op 024-3502000.

35

34

Hart van Nijmegen - oktober 2020

Operatie Steenbreek: Stenen eruit, GROEN erin!



Wethouder Velthuis aan het werk bij de opening van het nieuwe groene plein.
Foto: David van Haren.

Operatie Steenbreek zet zich in voor een groene leefomgeving, want die zorgt voor een betere regenwaterbeheersing en bevordert koelte in warme tijden. Dat doet Operatie Steenbreek door groene initiatieven te ondersteunen onder het motto: Stenen eruit, GROEN erin. Een terug- en vooruitblik over vergroening in 2020.

Wethouder Bert Velthuis opende zaterdag 12 september het nieuwe groene plein op de hoek Aligatorstraat-Karbowstraat (Haasinkamp). Met dit groene plein is een grote wens van de bewoners in vervulling gegaan. Begin maart hebben zij de handen uit de mouwen gestoken en meegelopen met het verwijderen van maar liefst 730 vierkante meter steen, circa achtduizend stoeptegels. Het steinige plein is veranderd in een groene oase met gras en struiken. De bomen gaan binnenkort de grond in. Twee bewoners hebben met een biologe/

ecoloog uit de buurt het planten-plan bedacht en gezorgd voor een diversiteit aan klimaatbestendige planten, struiken en bomen.
Waarom groen?
Stenen houden de warmte veel langer vast, maar bomen werken als een gratis airco, broodnodig bij tropische dagen. Daarnaast is een groene ondergrond belangrijk bij hoosbuien: het water kan gemakkelijker in de grond wegzakken en voorkomt dat het flocal overbelast raakt met alle gevolgen van dien (straten die blank staan, ondergelopen kelders). Bovendien biedt je vogels, vlinders, bijen en andere levende wezentjes een slaap-, schuil- of nestplek in het groen én voedsel.
Gratis hulp bij afkoppelen regenpijp
Op vrijdag 6 november (Groene Vrijdag) helpt het team van Pijpenkappuh bewoners van Nijmegen gratis met het afkoppelen van de regenpijp. Waarom is afkoppelen belangrijk? Het klimaat verandert. Daardoor zijn er vaker periodes van

droogte, maar óók van flinke hoosbuien. Met het afkoppelen van de regenpijp krijgt het regenwater de ruimte om in de tuinen (of in een regenpijp) weg te lopen. Vooraf komt een deskundige langs om te kijken hoe de regenpijp kan worden afgekoppeld en waar het regenwater naartoe kan worden geleid. Achteraf vindt er een controle plaats. Er wordt gezorgd voor materiaal om de regenpijp netjes af te zagen en af te werken. Een eventuele regenpijp moet je vooraf zelf kopen.

Aanmelden afkoppelen
De gemeente verleent subsidie aan huiseigenaren en huurders (www.nijmegen.nl/afkoppelen/subsidies) voor het afkoppelen van regenpijpen. Huurders hebben schriftelijke goedkeuring nodig van de eigenaar of woningcorporatie, maar ontvangen zelf de subsidie. Huiseigenaren en huurders (met goedkeuring!) die op 6 november gratis hulp willen bij het afkoppelen van hun regenpijp kunnen zich melden via info@pijpenkappuh.nl. Meer informatie is te vinden op www.pijpenkappuh.nl.

Tekst: Yvle Veenstra
typischhartvan nijmegen.nl met dank aan Steen eruit, GROEN erin



Het team van Pijpenkappuh helpt bij het afkoppelen van regenpijpen. Foto: Jasper Maas.

Operatie Steenbreek

De campagne Operatie Steenbreek Nijmegen wordt gevoerd vanuit De Bastei, museum voor natuur en cultuurhistorie. Neem voor meer informatie contact op met campagneleider Ingrid Kerckhof: ingrid.kerckhof@debastei.nl, tel: 06 112 934 45.

20

School in de wijk

Eind augustus was het zover. Wethouder onderwijs, welzijn en zorg, Grete Visser, opende het nieuwe groene schoolplein van Montessorischool Nijmegen-Oost. Ruim 2200 tegels maakten plaats voor groen! Door de aanleg van een groen schoolplein hebben de leerlingen meer mogelijkheden om ervaringen op te doen in de natuur. Ook worden ze door het natuurlijke terrein uitgedaagd tot een andere manier van spelen. Wat de aanpak van deze school bijzonder maakt, is dat alle kleuterlokalen een buitendeur hebben gekregen. Hierdoor kunnen de kleuters gemakkelijk op het groene schoolplein, in de frisse buitenlucht, les krijgen. Lees meer over het groene schoolplein op nijmegen-oost.nl. Tekstfoto: Marc van Kempen



De Gelderlander en De Brug

Lokaal en regionaal zijn we regelmatig terug te vinden in *De Gelderlander* en *De Brug*. Columnisten van *De Gelderlander*, Rob Jaspers en Qader Shafiq, schrijven regelmatig over Steenbreek en het belang van groen. Wij zijn natuurlijk blij met deze free publicity.



Wethouder Grete Visser en leerlingen van de Montessorischool openen het groene schoolplein. (Foto: Geert Timmer/Nieuws uit Nijmegen)

Groen schoolplein Montessori Nijmegen-Oost

di 1 sep 2020, 9:51 **Nieuwsflits**



Nijmegen - Leerlingen van de Montessorischool in Nijmegen-Oost kunnen sinds 31 augustus gebruikmaken van een nieuw, groen schoolplein. Wethouder Grete Visser verrichtte samen met leerlingen de opening: "Je wordt blij en gezond van groen."

Directeur Ilse Buijtsels: "Maria Montessori vond het belangrijk dat leerlingen natuur konden ervaren. En dat is precies wat nu met het nieuwe schoolplein kan."

Door de aanleg van een groen schoolplein hebben de leerlingen meer mogelijkheden om ervaringen op te doen in de natuur. Clustermanager Jacqueline van het KION, onderdeel van het kindcentrum, ziet dat kinderen nu uitgedaagd worden tot ander spel dan enkel 'op en neer rennen'. "Er is meer ruimte om je te verschuilen of te klimmen. Wat de aanpak van deze school bijzonder maakt, is dat alle kleuterlokalen een buitendeur hebben gekregen. Hierdoor kunnen de kleuters gemakkelijk óp het groene schoolplein, in de frisse buitenlucht, les krijgen."

Groene boost

Na een lange aanloop is het schoolplein een heel stuk groener geworden. De subsidie van de provincie Gelderland en de ondersteuning vanuit de gemeente Nijmegen, de Bastel en Operatie Steenbreek, heeft een boost gegeven om het schoolplein sneller groener te krijgen. Er waren al plannen en financiën en ook initiatieven van ouders en kinderen, maar dat alleen was niet genoeg voor een sterke impuls. Ruim 2200 tegels maakten plaats voor groen.

Regenpijpen afkoppelen in Neerbosch-Oost

vr 2 okt 2020, 15:22



Nijmegen - Achttien huishoudens in Neerbosch-Oost koppelen zaterdag 3 oktober hun regenpijp af van het riool. Een team van Pijpenkappuh, onderdeel van Operatie Steenbreek Nijmegen, gaat ze daarbij gratis helpen. Wethouder Bert Velthuis helpt ook een handje mee. "Hoe meer huizen en gebouwen worden afgekoppeld, hoe beter de stad is voorbereid op de veranderende weersomstandigheden", aldus Pijpenkappuh.

"Het klimaat verandert. Daardoor hebben we vaker te maken met periodes van droogte, maar óók met flinke hoosbuien. Het regenwater komt grotendeels in het riool terecht. Het riool kan overbelast raken met als gevolg: straten die blank staan, ondergelopen kelders en natte voeten. Daar kunnen we met elkaar wat aan doen: de regenpijpen afkoppelen van het riool!"

Vorig jaar is de actie Pijpenkappuh ook uitgevoerd in Neerbosch-Oost. Tijdens zo'n afkoppelactie komt een deskundige vooraf langs om te kijken hoe bewoners hun regenpijp kunnen afkoppelen en waar ze het regenwater naar toe kunnen geleiden. Achteraf is er een controle of het allemaal goed is uitgevoerd. Het team van Pijpenkappuh zorgt voor materiaal om de regenpijp netjes af te zagen en af te werken.

Regenwater in de tuin

"Door het afkoppelen van het riool kan het regenwater wegzakken in de tuinen. De tuinen moeten dan wel groen zijn en niet vol liggen met tegels, anders kan water niet weg. Dus een groene tuin is een voorwaarde om te kunnen afkoppelen. De bewoners kunnen het regenwater ook opvangen in een regenton en gebruiken om hun tuin te besproeien."

Groene Vrijdag

Op Groene Vrijdag op 6 november is er weer een afkoppelactie, maar dan voor heel Nijmegen. Daar doen tot nu toe twintig huishoudens aan mee. Aanmelden kan nog tot 23 oktober via www.pijpenkappuh.nl.

De actie Pijpenkappuh is een initiatief van Operatie Steenbreek Nijmegen in samenwerking met Lentekracht en Rainbeer.



'Stop verkoop exotische plant'

3 oktober 1 minuut Een

IVN Rijk van Nijmegen, FLORON en De Bastel hebben alle tuincentra in het Rijk van Nijmegen een brief gestuurd waarin ze hun zorg uitspreken over het verlies van de biodiversiteit in de stad. Ze vragen de tuincentra of deze bereid zijn te stoppen met de verkoop van bepaalde bestrijdingsmiddelen en invasieve exotische planten.



Nijmegen - "U bent waarschijnlijk net als wij geschrokken van de berichten over de grote crises met betrekking tot de mondiale biodiversiteit. We hebben iedereen nodig om te werken aan het herstel en versterken van de biodiversiteit. Ook u kunt hier aan bijdragen. Wij willen u daarom vragen in beginsel geen met gifstoffen voorbehandelde planten te verkopen en geen riskante invasieve exoten."

In opdracht van de gemeente Nijmegen heeft een groot aantal organisaties geïnventariseerd wat in de gemeente de gebieden zijn met een grote biodiversiteit, de zogeheten 'natuurparels'. "Het is de bedoeling om de Nijmeegse burgers via hun tuinen te betrekken bij het leggen van verbindingen tussen deze natuurparels. Het is dan wel heel belangrijk dat in die tuinen geen planten staan die eerder een bedreiging vormen voor de biodiversiteit dan een bijdrage aan de redding daarvan." Lees verder op pagina 3.

Nieuw dit jaar waren een paginagroot opiniestuk in *De Gelderlander* en een artikel van een gezamenlijke actie met IVN Nijmegen en Floron in *De Brug*. In het artikel in *De Gelderlander* gingen we in op het feit dat een groene tuin bijdraagt aan de oplossing van vele problemen: tegengaan van hittestress, verwerken van regenwater, versterken biodiversiteit en groen is gezond!

In *De Brug* werd onze brief geplaatst aan alle tuincentra om te stoppen met de verkoop van gif. Ons doel is óók om te werken aan het versterken van de biodiversiteit en daar hoort geen gif bij.





Nimma aan Zee

Ook nieuw dit jaar was de deelname (vanuit een bootje) aan het debat van Duurzaamheidscafé Nijmegen tijdens het klimaatfestival Nimma aan Zee op 13 september.

Bluumkes-actie in Gardener's World

In de wintereditie van het tuiniersblad Gardener's World werd de Bluumkes feur jou!-actie uitvoerig beschreven en genoemd als voorbeeld van een Steenbreek succesverhaal.

Omroep Gelderland

En op woensdag 14 oktober was campagneleider Ingrid Kerkvliet van Operatie Steenbreek Nijmegen | Lingewaard te zien in het tv-programma Groene Koppen van Omroep Gelderland. In dat programma gaat presentator Harm Edens op zoek naar de groene pioniers van onze provincie.



Operatie Steenbreek

Operatie Steenbreek heeft als missie Nederland te vergroenen en de verstening tegen te gaan. Daar sluiten wij ons, als hét magazine vol duurzame tuintips, natuurlijk maar al te graag bij aan. Daarom delen we elke maand een succesverhaal. Deze maand zijn we in Nijmegen.



Bluumkes feur jou!

Begin juni was het zover! Het campagne team van Operatie Steenbreek Nijmegen trok samen met het team van welzijnsorganisatie Bindkracht10 zeven Nijmeegse wijken in om duizend inheemse plantjes uit te delen, zoals Gele kamille, Gewone margriet, en Wilde marjolein. Met deze 'Bluumkes feur jou'-actie sloegen zij zo twee vliegen in één klap: kijken wie hulp nodig heeft en wie meer groen in de wijk wil.

Er gebeurt weer iets

De actie vond plaats binnen de 1,5 meter regels en met vrolijke muzikale ondersteuning van de Nijmeegse troubadour Jan Willem van Opstal. Een bewoonster uit de wijk Willemskwartier reageerde blij verrast: "Er gebeurt weer iets in de wijk! De troubadour, de feestelijk versierde fietskar met de plantjes, de vrolijke mensen met een feestmuts op: het toverde een glimlach op ieders gezicht. Super actie!" Marianne Mondria, opbouwwerker Bindkracht10 geeft aan dat dit precies de bedoeling van deze actie was: even in contact met de mensen in de wijk en een positief signaal afgeven.

Natuurlijk was het ook meteen een goede gelegenheid om te polsen hoe mensen het maken in deze corona-tijd én om nog meer nieuws uit de wijken te horen. Zo vertelde een bewoonster: "Nu we lange tijd thuis waren, hoorden en zagen we meer dan normaal. Soms meer dan mijn lief is." Het leidde tot een gesprek met de wijkmanager en de opbouwwerker van deze wijk. Aantekeningen zijn gemaakt, telefoonnummers uitgewisseld en de toezegging dat het één en ander wordt uitgezocht.

Groene wensen

De gesprekken met bewoners waren óók een goed moment om hun groene wensen bij elkaar te brengen. Wanneer een aantal mensen in een wijk aan de gang gaat met groen, volgen vaak meer mensen met groene plannen. De Bastei roept met de campagne Operatie Steenbreek alle inwoners van Nijmegen op om de tuin groen te maken: stenen eruit, GROEN erin!

Groen zorgt voor koelte

Tijdens de actiedagen was het tropisch warm. Te veel van dit soort dagen achter elkaar kan

leiden tot hittestress: slecht slapen, je moe en loom voelen, lichamelijke klachten, prikkelbaar et cetera. Ook daarom roept Operatie Steenbreek mensen op om de tuin of balkon groen te maken. Bomen en struiken zorgen ervoor dat het koeler blijft. Ook kan het regenwater bij hoosbuien gemakkelijk wegzakken in de grond. Een groene omgeving is een paradijs voor vogels en vlinders en het zorgt ervoor dat de grond minder snel uitdroogt. Bovendien word je ook nog eens vrolijk van een groene tuin én is een groene omgeving heel gezond. En dat is belangrijk, juist nú!

Waardevolle samenwerking

Bindkracht10 en Operatie Steenbreek kijken zeer tevreden terug op de geslaagde actie en hebben al ideeën voor verdere groene samenwerking. De actie heeft nieuwe contacten opgeleverd met woningcorporaties, wijkregisseurs en wijkmanagers van de gemeente Nijmegen, vrijwilligers en bewoners, die meehielpen met uitdelen. De actie werd mogelijk gemaakt door subsidie en steun van de Provincie Gelderland (#zorgvoorelkaar) en Gemeente Nijmegen. De inheemse planten werden geleverd door Stichting NL Bloeit.



74 Gardener's World

Social media

Verder zijn we natuurlijk actief op social media: je vindt ons regelmatig op Twitter, we zijn met De Bastei GROEN een nieuw account op Facebook en Instagram gestart om alle groene diensten van De Bastei te promoten. Op de website zijn de laatste nieuwtjes en algemene informatie over de campagne te lezen.



Samenwerken, netwerk en uitbreiding

We zeggen het al vanaf het begin van de campagne: de stad groener en klimaatbestendig maken kunnen we niet alleen. Daarom werken we – met plezier – met vele partijen samen. Een nieuwe en belangrijke partner van dit jaar is welzijnsorganisatie Bindkracht10: de sociale insteek op groen naast onze klimaatadaptieve insteek maakt $1+1=3$.

Het Steenbreek team is betrokken bij de herinrichting van twee straten in Nijmegen. De rol daarbij is om de betrokkenheid van de burgers te begeleiden in dit proces en om o.a. het doel, minimaal 30 procent meer groen, te realiseren. In dit project werken we samen met Dusseldorp Infra, de gemeente Nijmegen en NL Greenlabel.



foto: David van Haren

Netwerkbijeenkomst 1 december

Om het groene netwerk, met diverse partijen en organisaties, vast te houden en uit te breiden organiseert het Steenbreek team netwerkbijeenkomsten. Vanwege corona was het dit jaar een online netwerkvond (foto 1). Sprekers waren Steenbreek ambassadeur Qader Shafiq van Bureau Wijland en Kleurrijk Groen, Marianne Mondria van welzijnsorganisatie Bindkracht10 en Arjan Vernhout van NL Bloeit! Zij spraken allemaal vanuit hun eigen vakgebied over participatie en groen. De Zoom meeting trok 45 deelnemers.

Uitbreiding

We breiden graag uit naar gemeenten in de buurt om het groene verhaal te verspreiden. In het najaar van 2020 hebben we de Operatie Steenbreek campagne in de gemeente Lingewaard gelanceerd (foto 2). In 2021 zetten we onze energie ook voor deze gemeente in. We kijken uit naar de samenwerking met meerdere gemeentes.





foto: David van Haren



foto David van Haren

Vooruitblik 2021

De campagne Operatie Steenbreek gaat in 2021 het vierde jaar in. De afgelopen jaren lag de focus op kennis over en bewustwording van nut, noodzaak en plezier van GROEN. Qua doelgroep richtten we ons op het laaghangend fruit en het iets hoger hangende fruit. Het groene gedrag werd 'beloond' door de gratis tuintegelophaaldservice en het tuinadvies dat werd aangeboden. De goede groene voorbeelden van de gemeente en van particulieren en scholen hebben we telkens weer kunnen gebruiken om ons verhaal onder de aandacht te brengen. Het overzicht met persresultaten stemt ons nog altijd tevreden. De naamsbekendheid is goed, we hebben een groot netwerk opgebouwd met allerlei partijen waarmee we samenwerken (vergroenen: we kunnen het niet alleen!), en er zit energie en plezier in het campagneteam.

Op naar een nog groener 2021! Niet alleen omdat wij hier heel graag aan werken, maar meer nog omdat de noodzaak de leefomgeving GROEN te maken alleen maar actueler wordt.

GROEN'er op weg in 2021

In 2021 werken we vanuit een stevige basis, die de afgelopen jaren is gelegd, door aan onze groene missie. We gaan nieuwe samenwerkingen aan, haken aan waar energie zit van bewoners, sluiten aan waar de gemeente aan het vergroenen is en laten veel van ons horen. We blijven focussen op kennis, bewustwording en gedragsverandering. De uitdaging ligt ook in het blijven vernieuwen van onze aanpak en ons aanbod. Zodat we mensen blijven verrassen met onze acties en prikkelen om mee te doen met vergroenen. We gaan meer aandacht besteden aan mensen die wel willen vergroenen maar het niet kunnen en aan mensen waar wat meer tijd en energie nodig is om hen mee te krijgen de groene kant op (het nog hoger hangende fruit). Hiervoor gaan we nieuwe samenwerkingsverbanden aan. GROEN is niet alleen goed met het oog op klimaatadaptatie, maar groen draagt óók bij aan de sociale cohesie.

Team Operatie Steenbreek

Het campagneteam van Operatie Steenbreek Nijmegen is in oktober uitgebreid en bestaat nu uit Ingrid Kerkvliet, Erica Windhorst, Janke Rozemuller, Gesuino Poddighe en een fijne groep vrijwilligers.



Kortom

- We communiceren graag over elke steen die eruit gaat en plaatsmaakt voor groen: of de gemeente dit nu doet (en daarmee als samenwerkingspartner het goede groene voorbeeld geeft), de scholen of de particulieren. Wij willen het weten!
- De gemeente, steeds meer scholen en inwoners weten ons te vinden en geven de stenen die eruit gaan aan ons door. Zo kunnen we een mooie optelsom maken.
- Wij gebruiken deze input om te communiceren naar de pers (regionaal, lokaal en in de wijken) en hiermee andere mensen te inspireren.
- We planten onze Steenbreek beachflag bij alle groene acties die worden uitgevoerd en plaatsen de betrokken mensen en organisaties in de spotlights.
- Naast ontstenen promoten we het belang van het afkoppelen van de regenpijpen. De belangstelling hiervoor neemt toe. Dat merkten we na de breed uitgezette communicatie over de doedagen in het najaar die onze partners Lentekracht en Rainbeer organiseerden.
- We bedenken en organiseren acties om het vergroenen te stimuleren en mensen daarin te motiveren: de Bluumkes feur joul!-actie in samenwerking met Bindkracht10 is hier een mooi voorbeeld van.
- We helpen mensen op weg met het vergroenen van de tuin door de tuintegels op te halen (door Onder de Bomen) en tuinadvies aan te bieden.
- We zijn steeds meer betrokken bij initiatieven die bewoners zelf oppakken om met elkaar aan de slag te gaan in de openbare ruimtes.
- We werken met allerlei partijen samen om de stad klimaatbestendig te maken. Samen staan we sterk!
- Dus: Stenen eruit, GROEN erin!

Colofon

Jaarverslag 2020

Stichting De Bastei

Operatie Steenbreek Nijmegen
Waalkade 83
6511 XR Nijmegen

www.steenbreeknijmegen.nl

Redactie

Operatie Steenbreek Nijmegen

Vormgeving

Communicatiebureau de Lynx

Volg ons en deel via:



Operatie Steenbreek Nijmegen

de bastei
centrum voor natuur en cultuurhistorie